

Mikor sírtál utoljára?

Volt egy Samu nevezetű erdélyi kopóm ezelőtt 10 évvel. Mindenhova velem jött, még Vásárhelyen **volt két kocsmám, egy bogaram**, a hátsó ülésen volt Samunak a helye, ketten mentünk mindenhova. Nagy tekergő volt a kutya, útvonalai voltak a faluban, a szomszédok nem szerették, mert mindent összejárt. Az egyik útvonala egy elhagyott háznál vezetett el, átugrott a kerítésen, rá a kúttetőre, s onnan ment tovább. Ezt kifigyelte valamelyik kedves szomszéd, egy este levette a kútról a tetőt. A kutya fejest ugrott a kútba, megdőglött. Egy órával azután, hogy eltemettem, úgy sírtam, mint soha életemben azelőtt.

Min tudsz igazán felháborodni?

A be nem tartott ígéreteken, az igazságtalanságon. Amikor valamit megbeszélsz valakivel és utána úgy tesznek, mintha semmi nem történt volna. Rengeteg ilyenben volt és van részem, de sajnos lenyelem ezeket, nem mondom ki. Aztán éjszaka veszekszem álmomban az illetővel.

Mi az, amitől a legjobban félsz?

Attól, hogy a lányaim ebben a világban kell felnőjenek, a képmutatásban, rongyrazásban, hogy minden csak a látszat. Hogy hogyan tudnak ők normális emberek maradni. Ezen van, amit agyalni, de hátha sikerül. A meglátásom szerint ez a világ arról szól, hogy mindenki a látszatra hajt, hogy szép nagy melleket csináltasson magának, jó autókkal furikázzon, meg szemöldököt tetováltasson, meg egy csomó marhaság, ami semmit nem jelent. A többit meg hajlamosak vagyunk elfelejteni, hogy nem erről kéne szólni az élet, hogy hogy nézünk ki, hogy bájolgunk egymással, aztán a hátuk mögött teljesen mást beszélünk. **Nem hiszem, hogy régebb sokkal másabb volt a világ**, csak ez a nagy információáradat még jobban kihangsúlyozza.

Ha visszamehetnél a múltban egy tetszőleges korra vagy napra, melyiket választanád?

Én a barokk kort választanám, és meghallgatnám előben Johann Sebastian Bach-ot egy templomban muzsikálni.

Mikor fordul elő, hogy hazudsz?

Szerencsére elég ritkán fordul elő. Ha ilyen necces helyzetek vannak, inkább nem mondom el a teljes igazságot, próbálom úgy kihozni, hogy ne mondjak olyant, ami nem igaz, de mégse mondjam azt, ami van. Igazából ez is hazugság, de ezzel a lelkiismeretemet próbálom kicsit épen tartani, mert az rágcásál elég rendszeren.

Ha létezik halál utáni élet, te miként vagy kiként térnél vissza legszívesebben?

Egy házikedvencként szeretnék visszatérni, úgy, hogy feküdjek egész nap, egyek-igyak, cirógasson a gazdim. Én kutyás vagyok, de szerintem macskaként térnék vissza, mert az mégis önállóbb egy kicsit. A kutyák jobb fejek, de a macskák azok félig vadak, és az lehet, hogy jobb.

Egyébként nagy barátság van a kutyáim és a macskáim között – van négy macskánk – télen bebújnak a komondoroknak a nagy szőrébe, ott dorombolnak. Ezt még Samu kutyámtól

örökítettük át. Ő egyedül volt, unatkozott, és lett egy kismacskánk, ketten úgy összebarátkoztak, hogy folyton együtt mászkáltak otthon. Miután meghalt Samu, rá egy évre vettem az első komondort, összeszoktattam őket, azóta a macskák egymást szoktatják erre.

Hol élnél legszívesebben a világon?

Én itt élnék a legszívesebben, mert lokálpatrióta vagyok, de egy csomó minden kellene változzon ahhoz, hogy valóban kellemesen, boldogan lehessen itt élni. Most Kányádban lakom, de elég sokat vagyok a városban, viszont nem költöznék már vissza Udvarhelyre, nincs az a rohanás, csönd van, csak igazából ott nem történik semmi. A régi porták mennek tönkre, nem figyelnek az emberek semmire. Nincs kulturális, sem szociális élet. Mondják egyesek, hogy nincs igény rá, de ez fordítva működik, az igény az úgy lesz, hogy **valami történik, aztán egy idő után megszületik az igény rá.**

Ezt a néhai G. Caféban rengetegszer bebizonyítottuk. Nem volt igény jazzkoncertekre, aztán lett, ugyanígy a klasszikus zenére, irodalmi estekre, kocsmaszínházakra. A fásultságban semmire nincs igény, de létrehozható.

Mi a legkedvesebb elfoglaltságod?

A szervezkedés volt. Már nem nagyon van részem belőle. Elsősorban azt szerettem benne, hogy kielégíthettem a saját igényeimet. Évekkel ezelőtt vágyálomszerű volt, hogy például Bodor Ádámot milyen jó lenne egyszer elhívni ide a kocsmába. De hát akkora író, akkora neve van, biztos nem fog összejönni. Aztán olyan szépen összejött, hogy hétszer volt nálunk.

A pénzt, ami jött a kocsmából, erre használtuk, rendezvényekbe forgattuk vissza. Ez érdekelt minket, **ettől voltunk boldogok.**

Hogyan szeretnél meghalni?

Amikor két évig Pesten laktam, az egyik barátom elég gyakran jött fel hozzám, ő azt mondta, úgy szeretne meghalni, hogy belefut egy kád spagettibe, miközben Bud Spencer ül a kád szélén és mondja, hogy ez az Csabesz, jól csinálod. Na, én nem szeretnék így meghalni, csak

eszembe jutott a kérdésről. Én úgy szeretnék meghalni, hogy ne fájjon. És hogy tudjam, a lányaim jól vannak.

Ha egyetlen dolgot megváltoztathatnál önmagadon, mi lenne az?

Azt, hogy ne tartsam magamban a sérelmeimet meg a haragomat. Tudom, hogy ez nem jó nekem sem, és másoknak sem, de nem tudom levetkőzni sajnos. Ezt változtatnám meg. Ha valami bajom van, vagy nem tetszik, azt elmondanám, és utána szálljon el az egész, hetekig vagy hónapokig ne rágjon a düh miatta. Hátha, mire hetvenéves leszek, megtörténik ez is.

Ha választhatnál, melyik emberi képességet, tehetséget birtokolnád a legszívesebben?

Ha választhatnék, akkor zenei tehetséget szeretnék magamnak. Szerinem a világ egyik legnagyobb élménye lehet, főleg jól zenélni, profi szinten. Félelmetes, amit tudnak ezek az emberek, az igazán nagyok.

Minden második évben van az Enescu fesztivál Bukarestben, a világ legmagasabb szinten játszó zenekarai és művészei vannak itt. Tavaly sikerült jegyet venni három koncertre, egyik legnagyobb élményem volt. Itt volt egy francia kontratenor énekes Philippe Jaroussky, mikor vége volt a koncertnek, **úgy folyt a könny**, hogy éppen homokzsákokat nem kellett rakni a színpad elé. Hihetetlen, valami van ezekben a fickókban, amit szerintem nem lehet tanulni, kapták valahonnan, vagy így születtek. Egy olyan picit plusz, ami félangyalt csinál belőlük.

Kinek tennéd fel ezeket a kérdéseket?

Sziksai Ernőnek, aki nagyon régi barátom, és kíváncsi vagyok, milyen válaszokat adna ezekre a kérdésekre.

A Proust-kérdőív nevét a francia író, Marcel Proust (1871-1922) után kapta. A kérdéseket nem

Ő találta ki, csupán az ő válaszai miatt váltak híressé, a feljegyzések szerint ugyanis Proust két különböző időpontban is válaszolt az egyébként több mint harminc kérdésből álló sorozatra.

A következőkben interjúalanyaink tetszőlegesen kiválaszthatnak a Proust-kérdőív kérdéseiből tizenegyet, az utolsó, vagyis, hogy kinek passzolnák tovább a kérdőívet, mindenki számára kötelező.